مجـــلهی توســـعهی آمـــوزش در علـــــوم پزشـــکی
دورهی ۳، شماره ٤، بهار و تابستان ۸۹، صفحات ٤٠ تا ٤٦

بررسی انگیزهی انتخاب رشتهی مامایی در دانشجویان دانشکدهی پرستاری و مامایی زنجان سال ۱۳۸۹

صدیقه کمالی[۱]، الهام جعفری[۲]، افسانه فتحی[۳]

نویسندهی مسئول: زنجان، دانشگاه علوم پزشکی زنجان، دانشکدهی پرستاری و مامایی kamalysg@yahoo.com

چکیده

زمینه و هدف: *انتخاب رشتهی تحصیلی و شغل یکی از مهمترین تصمیمات فرد در طول زندگی است. انتخاب رشتهی مامایی بهدلیل مسوولیت خطیر در قبال مادران و نوزادان باید با دقت و علاقهی بیشتری صورت گیرد. این مطالعه با هدف تعیین انگیزهی انتخاب رشتهی مامایی توسط دانشجویان دانشکدهی پرستاری و مامایی زنجان انجام گردید.*

روش بررسی: *کلیهی دانشجویان مامایی دانشکدهی پرستاری و مامایی زنجان به روش سرشماری در این مطالعه توصیفی وارد شدند. جمعآوری اطلاعات توسط پرسشنامهای متشکل از دو بخش مشخصات دموگرافیک و انگیزههای انتخاب رشته افراد انجام شد. دادهها با استفاده از آمار توصیفی و استنباطی (آزمون من ویتنی) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.*

یافتهها: *مفید بودن رشتهی مامایی در زندگی، علاقه به کار بالینی و موقعیت اجتماعی مهمترین انگیزهی انتخاب رشته مامایی بود. دانشجویان ناپیوسته امکان تاسیس دفتر کار مستقل و موقعیت اجتماعی را مهمتر میدانستند، در حالیکه در گروه پیوسته توصیهی خانوادهها و رسانههای گروهی و درآمد اهمیت بیشتری داشت.*

نتیجهگیری: *با توجه به نتایج پژوهش حاضر به نظر میرسد، علاقهمندی به رشته و امید به بازارکار و درآمد مناسب چندان در انتخاب رشتهی مامایی توسط فراگیران نقش نداشته است. این مساله میتواند منجر به سرخوردگی، افت تحصیلی و عدم رضایت شغلی در افراد شود.*

واژگان کلیدی: انتخاب رشته، انگیزه، مامایی

مقدمه

انتخاب شغل یکی از مهمترین تصمیمات فرد در طول زندگی است که باید هزینه و وقت زیادی صرف آموزش آن شود. در این میان انتخاب رشتهی تحصیلی از اهمیت بهسزایی برخوردار است (۱). ما در بحث تحصیلات دانشگاهی در کشورمان شاهد یک پارادوکس هستیم. به گونهای که از یک طرف رقابت شدیدی بین دانش آموزان برای ورود به دانشگاه و کسب تحصیلات عالی وجود دارد (۲) و از سوی دیگر ظرفیت پذیرش دانشجو در سیستم آموزش عالی بدون توجه به واقعیتها و نیازهای جامعه و نامتناسب با موقعیتهای شغلی موجود در جامعه افزایش یافته است (۳). این مسایل باعث شده است که افراد از طبقات گوناگون جامعه با انگیزههای مختلف و گاها بدون شناخت، آگاهی و علاقه وارد رشتههای مختلف آموزشی شوند (۲). عدم شناخت کافی از رشتهی انتخابی میتواند منجر به بیعلاقگی، سرخوردگی و

۱- کارشناس ارشد مامایی، عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی زنجان
۲- کارشناس ارشد مامایی، مربی دانشگاه علوم پزشکی زنجان
۳- کارشناس مامایی، بیمارستان امام حسین زنجان

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-09-07]
[DOR: 20.1001.1.22519521.1389.3.4.7.8]

در نتیجه افت تحصیلی دانشجویان شود (٤). بیشترین علت تغییر رشته‌ی دانشجویان، عدم شناخت فرد از رشته تحصیلی و یا عدم موفقیت در رشته‌ی مورد نظر است (۱). مطالعات مختلف نشان داده‌اند که دانشجویان گروه‌های مختلف علوم پزشکی انگیزه‌های متفاوتی برای انتخاب رشته‌ی خود دارند (۵). دانشجویان رشته‌ی پزشکی مهم‌ترین عوامل انگیزشی خود را عوامل شخصیتی از جمله موقعیت و احترام اجتماعی عنوان کرده‌اند (۳). دانشجویان دندانپزشکی بیشتر جنبه های اقتصادی و درآمدزایی رشته برایشان اهمیت داشته است (۱). دانشجویان داروسازی نیز مهم‌ترین انگیزه انتخاب رشته خود را داشتن فرصت شغلی زیاد و پس از آن علاقه به ساخت دارو و کسب موقعیت اجتماعی ذکر کرده‌اند (۵). مکلاگلین و همکاران (۲۰۱۰) گزارش کردند که هرچند نوع دوستی و مراقبت از بیماران از اجزای انگیزه‌های اصلی دانشجویان رشته‌ی پرستاری است، ولی تنوع فرصت‌های شغلی مرتبط با این رشته نیز از اجزای ملاک‌های اصلی دانشجویان بوده است (٦). علی اکبری و همکاران (۱۳۸٦) در بررسی انگیزه انتخاب رشته‌ی مامایی در دانشجویان ترم‌های مختلف دانشگاه‌های شهر تهران مشاهده کردند که انگیزه‌های فردی مهم‌ترین و انگیزه‌های اجتماعی کم اهمیت‌ترین عامل در انتخاب رشته مامایی بود. کسب علم، داشتن حرفه‌ای با روابط انسانی و مفید واقع شدن این رشته در زندگی مهم‌ترین دلایل دانشجویان برای انتخاب رشته‌ی مامایی بود (۲). نگرش افراد در دوره‌های مختلف و متناسب با محیط پیرامون دستخوش تغییر می‌شود، در دوران دانشجویی بیشترین امکان تغییر نگرش وجود دارد. نتایج مطالعات نشان داده‌اند که اگرچه دانشجویان پزشکی با شناخت و علاقه‌ی کافی این رشته را انتخاب می‌کنند ولی با افزایش سنوات نگرش آنها نسبت به رشته تغییر کرده، ممکن است از علاقه‌ی آن‌ها کاسته شود. عوامل متعددی از جمله استرس و اضطراب کار بالینی، انجام ارزشیابی‌های غیر استاندارد به‌ویژه در کارورزی‌ها، فشرده بودن برنامه‌های درسی، نگرانی از آینده‌ی شغلی و فقدان تامین مالی از جمله عوامل موثر در تغییر نگرش دانشجویان گروه علوم پزشکی می‌باشند (۷). دانشجویان مامایی مقطع کارشناسی به دو صورت پیوسته و ناپیوسته مشغول به تحصیل می‌باشند. لذا این مساله جای بحث دارد که آیا انگیزه‌های دانشجویان ناپیوسته که قبلا دوره‌ی کاردانی را پشت سر گذاشته و بعضا تجربه‌ی محیط کار را هم دارند با دانشجویان پیوسته که مستقیم وارد این رشته شده اند تفاوت دارد؟ با توجه به اهمیت رشته‌ی مامایی به‌دلیل مسوولیت خطیر ماماها در قبال دو قشر آسیب‌پذیر و در معرض خطر مادران و نوزادان و اطلاعات اندک موجود در خصوص انگیزه‌ی افراد از انتخاب رشته‌ی مامایی (۲) این مطالعه با هدف بررسی انگیزه انتخاب رشته‌ی مامایی دانشجویان دانشکده‌ی پرستاری و مامایی زنجان و مقایسه‌ی دو گروه پیوسته و ناپیوسته انجام شده است.

روش بررسی

پژوهش حاضر یک مطالعه‌ی توصیفی است که بر روی دانشجویان مامایی دانشکده‌ی پرستاری و مامایی زنجان انجام شده است. نمونه‌گیری به روش سرشماری بوده، کلیه‌ی دانشجویان مامایی مشغول به تحصیل در نیمسال اول ۸۹-۸۸ در آن شرکت داده شدند. اطلاعات مربوطه با استفاده از پرسشنامه‌ی پژوهشگر ساخته‌ای که شامل دو بخش بود، جمع‌آوری شد. بخش اول پرسشنامه مربوط به مشخصات دموگرافیک و بخش دوم در خصوص بررسی انگیزه‌های افراد در انتخاب رشته‌ی مامایی بود. طراحی پرسشنامه بر اساس بررسی پژوهش‌های مشابه (۵و۱)، به‌ویژه مطالعه واگلوم (Vaglum) بود (۸). از دانشجویان خواسته شد میزان تاثیر هر یک از عوامل ذکر شده در انتخاب رشته‌ی مامایی را با انتخاب یکی از گزینه‌های (بی‌اهمیت، نسبتا مهم و مهم) مشخص کنند. در نمره‌دهی به پاسخ گزینه‌ها از مقیاس لیکرت استفاده

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-09-07]

[DOR: 20.1001.1.22519521.1389.3.4.7.8]

شد. به‌طوری‌که به موارد مهم، نسبتا مهم و بی‌اهمیت به ترتیب نمره‌ی ۱تا۳ داده شد. اعتبار پرسشنامه از طریق اعتبار محتوا پس از بررسی جمعی از اعضای هیات علمی دانشگاه تایید شد. پایایی ابزار با استفاده از آزمون مجدد و محاسبه‌ی ضریب همبستگی پیرسون (r=۰/۸۱) تامین شد. داده‌های گردآوری شده با استفاده از آمار توصیفی و استنباطی (آزمون آماری من ویتنی) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها

از بین ۱۰٤ دانشجوی مامایی مورد تحقیق، ۸۸ نفر (۸٤/٦۱ درصد) به پرسشنامه پاسخ دادند که از این تعداد ۳۹ نفر دانشجوی کارشناسی ناپیوسته و ٤۹ نفر دانشجوی کارشناسی پیوسته بودند. ۹۲/۱ درصد از دانشجویان پیوسته و ۸۷/۵۱ درصد از دانشجویان ناپیوسته مجرد بودند. میانگین سنی دانشجویان پیوسته ۱/۵٦±۲۱/۸ و ناپیوسته۱/۹±۲٤/۱ بود. میانگین معدل دیپلم دانشجویان پیوسته ۱/۰۲ ±۱۸/٤۵ در گروه ناپیوسته ۱/۸±۱۷/۵۳ بود. اکثریت واحدهای مورد پژوهش (۸۱/٦۳ درصد از گروه پیوسته و ٦٤/۱ درصد از گروه ناپیوسته) غیر بومی می‌باشند. ۵۷/۱٤ درصد از دانشجویان پیوسته و ۷۹/٤۸ درصد از دانشجویان ناپیوسته رشته‌ی مامایی را در اولویت ۱تا ۲۰ خود انتخاب کرده بودند. توزیع فراوانی انگیزه‌های ورود به رشته‌ی مامایی دانشجویان در جدول ۱ ارایه شده است.

جدول ۱: توزیع فراوانی انگیزه‌های انتخاب رشته‌ی مامایی در دانشجویان دانشکده‌ی پرستاری و مامایی زنجان در سال ۱۳۸۸

انگیزه	مهم		نسبتا مهم		بی‌اهمیت	
	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد
مفید واقع شدن این رشته‌ی در زندگی	۷۸/٤	٦۹	۱۹/۳	۱۷	۲/۳	۲
علاقه به کار بالینی	۷۳/۹	٦۵	۲۱/٦	۱۹	٤/۵	٤
موقعیت اجتماعی	۷۲/۷	٦٤	۲۵	۲۲	۲/۳	۲
رشد اخلاقی	۷۲/۷	٦٤	۲۳/۹	۲۱	۳/٤	۳
امکان تاسیس دفتر کار مستقل	۷۱/٦	٦۳	۲٦/۱	۲۳	۲/۳	۲
روابط انسانی موجود در این حرفه	٦۷	۵۹	۲۸/٤	۲۵	٤/۵	٤
نزدیکی این رشته به رشته‌ی پزشکی	٦۵/۹	۵۸	۲٦/۱	۲۳	۸	۷
خدمت به جامعه	٦۱/٤	۵٤	۳٤/۱	۳۰	٤/۵	٤
بازارکار مناسب	٦۰/۲	۵۳	۳۵/۲	۳۱	٤/۵	٤
ارتباط انحصاری با قشر زنان و کودکان	٦۰/۲	۵۳	۳۰/۷	۲۷	۹/۱	۸
علاقه مندی به رشته	۵۹/۱	۵۲	۲۷/۳	۲٤	۱۳/٦	۱۲
توصیه خانواده	۵۵/۷	٤۹	۳۸/٦	۳٤	۵/۷	۵
ایجاد اعتماد به نفس	۵۳/٤	٤۷	۳٦/٤	۳۲	۱۰/۲	۹
درآمد	۵۲/۳	٤٦	۳۸/٦	۳٤	۹/۱	۸
وجود تجربیات مهیج در حرفه مامایی	۵۲/۳	٤٦	٤۲	۳۷	۵/۷	۵
تنظیم ساعات کاری	۵۰	٤٤	٤٤/۳	۳۹	۵/۷	۵
وجود اوقات فراغت کافی	٤۰/۹	۳٦	٤٤/۳	۳۹	۱٤/۸	۱۳
ارتباط این رشته با دروس دبیرستانی	۲۹/۵	۲٦	۳۸/٦	۳٤	۳۱/۸	۲۸
تشویق و راهنمایی رسانه های گروهی	۲۵	۲۲	۲۹/۵	۲٦	٤۵/۵	٤۰

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-09-07]

[DOR: 20.1001.1.22519521.1389.3.4.7.8]

مفید واقع شدن این رشته در زندگی مهم‌ترین انگیزه و تشویق و راهنمایی رسانه‌های گروهی کم اهمیت‌ترین انگیزه‌ها بود. علاقه به کار بالینی، کسب موقعیت اجتماعی، رشد اخلاقی و امکان تاسیس دفتر کار مستقل از انگیزه‌های اصلی دانشجویان بود. ولی علاقه به رشته‌ی تحصیلی و کسب درآمد نقش کم رنگی در ایجاد انگیزه‌ی انتخاب رشته‌ی مامایی داشتند. مقایسه‌ی میانگین نمرات انگیزه‌ی انتخاب رشته بین دانشجویان پیوسته و ناپیوسته مامایی در جدول ۲ ارایه شده است. نتایج این جدول گویای آن است که دانشجویان پیوسته انگیزه‌های اجتماعی مانند توصیه‌ی خانواده و تشویق رسانه‌ها را بیشتر مورد توجه قرار داده‌اند. همچنین علاقه به کار بالینی، درآمد و نزدیکی به رشته‌ی پزشکی نیز در گروه پیوسته به طور معنی‌داری بیشتر بود. در مقابل گروه ناپیوسته کسب موقعیت اجتماعی و امکان تاسیس دفتر کار مستقل را مهم‌تر می‌دانستند.

جدول ۲: مقایسه‌ی میانگین نمرات انگیزه‌ی انتخاب رشته بین دانشجویان پیوسته و ناپیوسته مامایی

انگیزه	ناپیوسته		پیوسته		P value
	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین	
خدمت به جامعه	۰/٦٨	۲/٤٤	۰/٤٧	۲/٦٧	۰/۱۱
موقعیت اجتماعی	۰/٥٤	۲/۸۷	۰/٤٦	۲/۳٥	۰/۰۳
توصیه‌ی خانواده	۰/٦۲	۲/۳۳	۰/٥٦	۲/٦۳	۰/۰۱
تشویق و راهنمایی رسانه های گروهی	۰/۷۱	۱/٥٦	۰/۸٥	۱/۹۸	۰/۰۲
درآمد	۰/٦٤	۲/۲۸	۰/٦٤	۲/٥٥	۰/۰۳
بازارکار مناسب	۰/٦٤	۲/٤٤	۰/٥۲	۲/٦٥	۰/۱۰
علاقه مندی به رشته	۰/۷۲	۲/٥۱	۰/۷٥	۲/۳۹	۰/٤۰
امکان تاسیس دفتر کار مستقل	۰/٥۹	۲/۸۹	۰/٤۲	۲/٥۸	۰/۰۲
تنظیم ساعات کاری	۰/٦۲	۲/۳٦	۰/٥۸	۲/٥۱	۰/۲٥
وجود اوقات فراغت کافی	۰/۷٥	۲/۱۰	۰/٦٤	۲/۳۹	۰/۰۷
مفید واقع شدن این رشته در زندگی	۰/٥٦	۲/٦۹	۰/۳۹	۲/۸۲	۰/۳٥
وجود تجربیات مهیج در حرفه‌ی مامایی	۰/٥٥	۲/٤٤	۰/٦٤	۲/٤۹	۰/٤۸
علاقه به کار بالینی	۰/٦۸	۲/٥٤	۰/۳۹	۲/۸۲	۰/۰٤
نزدیکی این رشته به رشته‌ی پزشکی	۰/٦۸	۲/٤٤	۰/٥۸	۲/٦۹	۰/۰٤
روابط انسانی موجود در این حرفه	۰/٦٤	۲/٥۱	۰/٥	۲/۷۱	۰/۱۲
رشد اخلاقی	۰/٥۹	۲/٥۹	۰/٤٦	۲/۷۸	۰/۱۰
ارتباط انحصاری با قشر زنان و کودکان	۰/٦۳	۲/٥۹	۰/٦۷	۲/٤٥	۰/۲۸
ارتباط این رشته با دروس دبیرستانی	۰/۷۰	۱/۸٥	۰/۸۳	۲/۰۸	۰/۱٦
ایجاد اعتماد به نفس	۰/٦٦	۲/۳۳	۰/٦۸	۲/٥۱	۰/۱٥

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-09-07]

[DOR: 20.1001.1.22519521.1389.3.4.7.8]

بحث

بر اساس نتایج پژوهش حاضر مهم‌ترین انگیزه‌ی انتخاب رشته‌ی مامایی مفید واقع شدن این رشته در زندگی شخصی افراد بود. در مطالعه‌ی علی اکبری و همکاران (۱۳۸٦) کسب علم اصلی‌ترین انگیزه‌ی دانشجویان مامایی بود و در حیطه انگیزه‌های شغلی، تاثیر مفید این رشته در زندگی شخصی مهم‌ترین عامل بود (۲). اگرچه در در هر دو مطالعه دلایل دانشجویان در خصوص علت مفید بودن این رشته در زندگی شخصی بررسی نشده است، ولی به نظر می‌رسد به دلیل روابط انسانی موجود در این رشته و ارایه‌ی خدمت به زنان باردار، مادران و نوزادان بیشتر بعد روانی و معنوی و رشد ارزش‌های اخلاقی مدنظر دانشجویان بوده است. اگرچه تامین نیازهای مادی و معنوی بشر امروز جز با کار کردن امکان پذیر نیست، با این وجود نفس کار کردن هدف نیست، در واقع کار موجب آزادی و تعالی ارزش‌های انسانی فرد می‌شود (۹). نتایج ما نیز نشان داد که رشد اخلاقی و روابط انسانی موجود در این حرفه از اجزای نخستین انگیزه‌های انتخاب رشته‌ی مامایی بوده است.

علاقه به کار بالینی دومین انگیزه‌ی مهم دانشجویان در انتخاب رشته‌ی مامایی بود. در نگاه اول این امر رضایت بخش و مطلوب به نظر می‌رسد چرا که نگرش مثبت نسبت به محیط کار یکی از ابعاد رضایت‌مندی شغلی است (۱۰). ولی این مساله زمانی قابل تامل و توجه است که مشاهده می‌شود علاقه به رشته‌ی مامایی در ۱۰ انگیزه‌ی اصلی دانشجویان مامایی جایگاهی نداشته، بیش از ۹۰ درصد ایشان نزدیکی این رشته‌ی به رشته پزشکی را مهم قلمداد می‌کنند. نتایج مطالعه ارفعی و همکاران نشان داد که بیش از ۸۰ درصد دانشجویان مامایی از علاقه‌ی کافی برای تحصیل در این رشته برخوردار نیستند، در عین حال یکی از عوامل مرتبط با میزان علاقه آن‌ها به مامایی نزدیکی این رشته به پزشکی بود (۱۱). علاقه به شغل و رشته‌ی تحصیلی، ریشه در عوامل مختلفی دارد. علاقه‌مندی تحت تاثیر عوامل فردی و میزان ارضای نیازهای واقعی افراد، عوامل اقتصادی و اجتماعی و توانایی‌ها و استعدادهای افراد قرار دارد (۱۱). به نظر می‌رسد دانشجویان مامایی بیش از آنکه به حرفه‌ی مامایی علاقه‌مند باشند، جذب نزدیکی این رشته با پزشکی شده‌اند. در حالی‌که تفاوت‌های موجود بین دو رشته از نظر موقعیت اجتماعی، شغلی و اقتصادی می‌تواند باعث سرخوردگی، ایجاد تنش و ناراحتی‌های جسمی، روانی و اجتماعی در افراد شود. در مطالعه‌ی حبیب‌زاده و همکاران دانشجویان مامایی یکی از گروه‌هایی بودند که بیشترین میزان افت تحصیلی در آن‌ها وجود داشت. در این مطالعه رشته تحصیلی، اطلاع از آینده‌ی تحصیلی و فقدان انگیزه به‌طور معنی‌داری با افت تحصیلی رابطه داشت (٤). بر اساس یافته‌های ما کسب موقعیت اجتماعی سومین انگیزه‌ی انتخاب رشته‌ی دانشجویان مامایی بود. این یافته همسو با مطالعاتی است که نشان می‌دهد، موقعیت و احترام اجتماعی یکی از ملاک‌های اصلی انتخاب رشته است (۷و۳). همچنین در این مطالعه امکان تاسیس مطب و انجام کار مستقل از الویت‌های مورد توجه دانشجویان بود. این یافته نیز با مطالعات دیگر (١٤-١١) هم‌خوانی داشت که مبین نقش برجسته‌ی استقلال حرفه‌ای در انتخاب رشته و شغل است. در مطالعه‌ی حاضر مشابه نتایج علی اکبری و همکاران تشویق و راهنمایی رسانه‌های گروهی کم اهمیت‌ترین انگیزه‌ها از نظر دانشجویان بود. این یافته دربردارنده این پیام است که رسانه‌های گروهی و در راس آن‌ها صدا و سیما و حتی آموزش و پروش نقش خود را در معرفی و شناساندن رشته‌های دانشگاهی و به‌ویژه رشته‌ی مامایی به دانش‌آموزان به خوبی ایفا نمی‌کنند. در حالی که در مطالعه‌ی هامسلی نقش رسانه‌های گروهی در جهت‌دهی به انگیزه‌های انتخاب شغل قابل توجه بوده است (۱۵).

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-09-07]

[DOR: 20.1001.1.22519521.1389.3.4.7.8]

همان‌طور که اشاره شد هر چند کسب موقعیت اجتماعی از اجزای انگیزه‌های مهم دانشجویان مامایی بوده است، ولی امید به بازار کار و درآمد مطلوب از توان انگیزشی بالایی در انتخاب این رشته برخوردار نبودند. این در حالی است که تاج‌کی و همکاران (۱۳۸۷) مهم‌ترین انگیزه‌ی انتخاب رشته‌ی داروسازی را داشتن فرصت شغلی زیاد عنوان کردند (۵). قادری و همکاران معتقدند که نگرانی از آینده‌ی شغلی و فقدان تامین مالی مناسب در آینده می‌تواند باعث تغییر نگرش دانشجویان نسبت به رشته‌ی خود شود (۷). در واقع اگرچه انگیزه‌های اخلاقی و انسانی در انتخاب رشته و به خصوص در رشته‌های بالینی بسیار با ارزش و ضروری است، ولی این واقعیت نیز وجود دارد که امید به آینده و کسب موقعیت اجتماعی و اقتصادی مناسب از مهم‌ترین عوامل تاثیرگذار بر میزان انگیزه‌ی تحصیلی دانشجویان می‌باشد (۱۷و۱۶). در نهایت مقایسه‌ی انگیزه‌های دانشجویان مقطع کارشناسی پیوسته و ناپیوسته مبین آن بود که دانشجویان پیوسته، توصیه‌ی خانواده و تشویق رسانه‌ها، درآمد و علاقه به کار بالینی را بیشتر در انتخاب رشته‌ی خود دخالت داده‌اند. در حالی‌که دانشجویان ناپیوسته امکان کار مستقل و موقعیت اجتماعی برایشان از اولویت بالاتری برخوردار بوده است. به نظر می‌رسد، نگرش دانشجویان ناپیوسته که مقطع کاردانی را پشت سر گذاشته و برخی از آن‌ها تجربه‌ی محیط کار را حداقل در دوره‌ی طرح نیروی انسانی داشته‌اند، نسبت به درآمدزایی این رشته تغییر کرده و بیشتر به دنبال ارتقای موقعیت اجتماعی خود با تحصیلات تکمیلی و امکان کسب درآمد از مطب هستند. مطالعه‌ی ایروانی و همکاران (۱۳۸۱) در خصوص نگرش دانشجویان پزشکی نسبت به رشته و آینده‌ی شغلی نشان داد که نیمی از دانشجویان اعلام نموده بودند که بعد از فارغ التحصیلی تصمیم به فعالیت در بازار خرید و فروش، دلالی و .... دارند (۱۸).

نتیجه گیری

با توجه به مطلب فوق می‌توان این گونه نتیجه گرفت که داشتن شناخت، آگاهی و علاقه به رشته و امید به کسب موقعیت شغلی و درآمد مناسب در آینده همگی از الزامات انتخاب یک رشته‌ی تحصیلی و کسب موفقیت در آن می‌باشند. و در این ارتباط انتظار بیشتری از رسانه‌های گروهی و معلمان در شناساندن رشته‌ها و مشاغل به دانش آموزان می‌رود.

منابع

۱- هاشمی پور مریم السادات. انگیزه‌های ورود به رشته دندانپزشکی در دانشجویان دانشکده دندانپزشکی کرمان. مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی. ۱۳۸۵؛ سال ٦، شماره ۱: صفحات ۱۱۵-۱۰۹.

۲- امیرعلی اکبری صدیقه، ارفعی کتایون، فردانش هاشم، علوی مجد. انگیزه‌های انتخاب رشته مامایی در دانشجویان دانشگاه‌های علوم پزشکی شهر تهران در سال ۸۵-۸٤. مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی. ۱۳۸٦؛ سال ۷، شماره ۲: صفحات ٤٥۳-٤٥۱.

۳- حاجیان کریم اله، نصیری آزاده. ارزیابی نگرش دانشجویان پزشکی از آینده شغلی در دانشگاه علوم پزشکی بابل. ۱۳۸۲. مجله دانشگاه علوم پزشکی بابل ۱۳۸٤؛ سال ۸، شماره ۱: صفحات ۹۵-۸٦.

٤- حبیب زاده شهرام، پورفرضی فرهاد، قاسمی احمد، امینی ملکی طاهر. بررسی میزان افت تحصیلی و عوامل موثر برآن در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اردبیل. پایان نامه دکتری حرفه‌ای. اردبیل: دانشگاه علوم پزشکی اردبیل؛ ۱۳۸۷.

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-09-07]

[DOR: 20.1001.1.22519521.1389.3.4.7.8]

۵- تاج‌کی جواد، سروری‌زنجانی رحیم، مظلوم‌زاده سعیده، جعفری محمدرضا. انگیزه‌های ورود به رشته‌ی داروسازی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی زنجان. مجله توسعه‌ی آموزش در علوم پزشکی زنجان. ۱۳۸۷؛ سال ۱، شماره ۱: صفحات ۳۵-۲۹.

6- McLaughlin K, Moutray M, Moore C. Career motivation in nursing students and the perceived influence of significant others. *Journal of Advanced Nursing.* 2010; 66: 404-12.

۷- قادری رضا، دستجردی رضا، سروش زهرا، موهبتی مرضیه. بررسی عوامل موثر بر نگرش دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند نسبت به رشته پزشکی در سال ۱۳۸۱. مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی ۱۳۸۲؛ شماره ۱۰: صفحات ۵۱-٤۵.

8- Vaglum P, Wiers-jensson J, Ekeberg O. Motivation for medicalschool: The relationship to gender and specialty preference in a nationwide sumple. *Med educ.* 1999; 33(4): 236-42

۹- میرمولایی سیده طاهره، درگاهی حسین، کاظم‌نژاد انوشیروان، مهاجررهبری معصومه. بررسی رضایت شغلی ماماهای شاغل. فصلنامه حیات. ۱۳۸٤؛ سال ۱۱، شماره ۲٤و۲۵: صفحات ۹۵-۸۷.

۱۰- ارفعی کتایون، امیر علی اکبری صدیقه، علوی مجد حمید. علاقه‌مندی به تحصیل در رشته مامایی و عوامل مرتبط با آن در دانشجویان دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران. مجله دانش و سلامتی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شاهرود ۱۳۸۷؛ سال ۳، شماره ۱.

11- Scott I, Wright B, Brennis F, Berret P, McCaffrey I. Career choice of new medical students attree Canadian universities: family medicine versus specialist medicine. *CMAJ.* 2007; 53: 1956-7.

12- Rognstad MK, Aasland O, Granum V. How do nursing students regard their future career? Career preferences in the post-modern society. *Nurse Educ Today.* 2004: 24: 493-500.

13- Kelly A. Family background subject specialization and occupational recruitment of Scottish universities. *J Higher Educ.* 2000; 105: 51-4.

14- Hemsley-Brown J, Foskett NH. Career desirability: young people's perceptions of nursing as a career. *J Adv Nurs.* 1999; 29: 1342-50.

15- Suarez VV, Shanklin CW. Evaluating career values of dietetic students: a model for other allied health professions. *J Allied Health.* 2004; 33: 51-4.

16- Wright B, Scott I, Woloschuk W, Brenneis F, Bradley J. Career choice of new medical students at three Canadian universities: family medicine versus specialty medicine. *CMAJ.* 2004 22; 170: 1920-4.

۱۷- ایران‌فر شیرین، ایزدی بابک، منصوری فیض‌اله، رضایی منصور. دیدگاه اساتید نسبت به شیوه ارزشیابی در دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه سال ۱۳۸۰. مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی. ۱۳۸۱؛ شماره ۷: صفحه ۲۱.

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-09-07]

[DOR: 20.1001.1.22519521.1389.3.4.7.8]